

Nr 160.

Av herr **Röing**, *angående bemyndigande för statskontoret att vid gäldenärers obestånd träffa vissa uppgörelser.*

Under de senaste årens riksdagar har frågan om statens fondverksamhet ägnats alltmera uppmärksamhet. Beträffande de under statskontorets förvaltning stående fonderna läser det kunna ifrågasättas, huruvida icke de för fonderna utfärdade föreskrifterna äro föråldrade och alltför snäva för att fonderna skola kunna förvaltas på sätt som tillfredsställer tidens krav på affärsmässighet och snabb behandling. Särskilt torde detta vara förhållandet beträffande rätten att antaga ackord.

Enligt § 42 mom. 1 i gällande reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning äro fullmäktige i riksbanken berättigade att, efter noggrann prövning av omständigheterna i varje särskilt fall, bevilja de riksbankens gäldenärer, vilka avträtt sin egendom till borgenärers förnöjande, ackord eller eftergift å deras skuld så ock utom konkurs biträda överenskommelse mellan gäldenär och hans fordringsägare om betalning av gäld. Erfarenheter från 1907 års ekonomiska kris föranledde riksdagen överlämna denna rätt till riksbanksfullmäktige.

Beträffande de under statskontorets förvaltning stående utlåningsfonderna äger vare sig Kungl. Maj:t eller statskontoret liknande befogenhet, utan måste dylika frågor hänskjutas till riksdagens prövning. Allenast beträffande manufakturförslagslånefonden, där medlen icke hava samma karaktär som i utlåningsfonderna, har det ansetts tillkomma Kungl. Maj:t att pröva frågor om ackord.

Erfarenheten från det ekonomiska livet giver vid handen, att vid fall av obestånd hos en gäldenär ett strängt genomförande av konkursförfarande kan leda till förlust för fordringsägaren vida överstigande den, han skulle nödgats vidkännas i händelse av en frivillig uppgörelse med gäldenären. Att en dylik uppgörelse understundom även för gäldenären kan vara synnerligen förmånlig är uppenbart. Vad angår ovan angivna av statskontoret förvaltade fonder, torde i händelse av konkurs mången gång icke blott onödigt stor förlust tillskyndas vederbörande fond utan även ett företags fortsatta existens omöjliggöras till skada för ekonomiska intressen av betydelse för vårt lands näringsliv. Betydelsen av möjligheten för en gäldenär att genom riksdagens medverkan erhålla ackord förringas i hög grad av den med ett sådant förfarande förenade tidsutdräkten. Numera torde fordran

å en omedelbar och affärsmässig handläggning från statsverkets sida av frågor av hithörande slag få anses oeftergivliga.

Rätten att biträda uppgörelse om dylika frågor lärer för vinnande av ett för statsverket gynnsamt resultat böra överlämnas till det ämbetsverk, som handhar förvaltningen av fonderna. Detta synes så mycket mera nödvändigt, som underhandlingarna i dessa frågor ofta äro av synnerligen grannlaga och svår beskaffenhet och icke böra visa större offentlighet, än som oundgängligen är nödvändigt.

I detta sammanhang kan erinras därom, att statskontoret äger motsvarande befogenhet beträffande slutlig avveckling av folkhushållningskommissionens, statens industrikommissions och statens handelskommissions verksamhet.

På grund av det anförda hemställer jag,

att riksdagen ville vidtaga åtgärder för att statskontoret måtte bemyndigas att beträffande statens utlåningsfonder och manufakturförlagslånefonden erhålla samma befogenhet i hithörande avseende som för närvarande tillkommer fullmäktige i riksbanken eller att, efter noggrann prövning av omständigheterna i varje särskilt fall, bevilja de gäldenärer, vilka avträtt sin egendom till borgenärers förnöjande, ackord eller eftergift å deras skuld så ock utom konkurs biträda överenskommelse mellan gäldenär och hans fordringsägare om betalning av gäld.

Stockholm den 20 januari 1928.

Erik Röing.